

Alkohol och droger

Högskolan i Skövde ska verka för en god arbetsmiljö och hälsa för såväl medarbetare som studenter. En alkohol- och drogfri arbetsplats blir då en självklarhet för att säkerställa en trygg, säker och hälsofrämjande arbets- och studiemiljö. Dessa riktlinjer har ett omtankeperspektiv och ska bidra till att verksamheten genomsyras av öppenhet, dialog och personligt ansvarstagande.

Inledning

Vid Högskolan i Skövde (Högskolan) är det inte tillåtet att nyttja, vara påverkad av, inneha, sälja eller distribuera alkohol eller andra droger. Med droger avses narkotiska preparat, icke ordinerat receptbelagt läkemedel, överkonsumtion av läkemedel, dopingpreparat samt andra medel som används i berusningssyfte. Alla som arbetar och studerar på Högskolan har ett gemensamt ansvar för att arbetsplatsen är alkohol- och drogfri.

Vid misstanke om eller faktisk förekomst av riskbruk eller skadligt bruk av alkohol och/eller droger, alternativt beroendesjukdom hos en medarbetare eller student riskerar detta att skapa oro och osäkerhet hos övriga medarbetare/studenter. Detta påverkar sannolikt arbets- och studieklimatet och därmed också verksamhetens kvalitet. Vid bruk av alkohol och droger finns en ökad risk för olycksfall i arbetet och försämrad arbets-/studieprestation för den enskilde. I förlängningen kan konsekvenserna resultera i risker även för övriga på arbetsplatsen.

Med *riskbruk* avses alkoholkonsumtion som ökar risken för sociala eller medicinska problem men där skadligt bruk eller beroende inte föreligger.

Med *skadligt bruk* avses ett mer omfattande och skadligt missnyttjande av alkohol och droger som kan variera i intensitet och frekvens och som kan vara situationsutlöst. Detta kan leda till ökad symtomutveckling och påverkan på den egna hälsan liksom till beteendeförändringar som ger ytterligare negativa konsekvenser i sociala relationer och för den egna ekonomin.

Beroende är en medicinsk sjukdomsdiagnos och sätts av läkare. Tidiga insatser vid signaler om riskbruk av alkohol eller skadligt bruk av alkohol och droger ökar möjligheterna att framgångsrikt bemöta och hantera problemen, att verka hälsofrämjande och samtidigt minska riskerna för konsekvenser i verksamheterna.

Arbetsgivarens ansvar och stödresurser

Alla medarbetare och studenter ska ha kunskap om Högskolans riktlinjer för alkohol- och droger samt bidra till en trygg och säker arbets- och studiemiljö. Chefer ska också ha god kännedom om Högskolans handlägningsordning inom området och arbeta efter den.

Chefer har arbetsmiljöansvar för medarbetare och detta ansvar innefattar även signaler/misstanke om påverkan, nyttjande, innehav eller distribution av alkohol och droger. För att en tidig upptäckt ska kunna göras fordras att chefen tar sitt ansvar och pratar med medarbetaren, vågar ställa svåra och direkta frågor samt lyssnar till signaler från sin

medarbetare och från arbets- eller studiekamrater. Syftet med insatserna är förebygga, fånga upp risker för alkohol och drogrelaterad ohälsa och möjliggöra god rehabilitering. Förhållningssättet blir att både ställa krav, tillhandahålla stöd och värna om hälsan. Som medarbetare och student är det också viktigt att notera det egna ansvaret i sammanhanget.

Studenthälsoverksamheten är en stödjande funktion för studenter. I frågor som rör alkohol och droger erbjuds studenter stöd och vägledning. Studenter kan bland annat erbjudas individuella samtal och vid behov hänvisas till annan aktör såsom specialist inom beroendevård. Högskolans personal kan kontakta Studenthälsan om de behöver rådgivning i hur de ska hantera enskilda studentärenden gällande alkohol och andra drogrelaterade frågor.

Medarbetarens/studentens ansvar

Vid riskbruk av alkohol eller skadligt bruk av alkohol och droger som påverkar arbetsutförandet är medarbetaren (eller studenten) skyldig att aktivt medverka i sin rehabilitering och i planering av lämpliga åtgärder. Genom ett eget ansvarstagande verkar medarbetaren för att genomföra överenskomna rehabiliteringsåtgärder i samverkan med chef och eventuell behandlingspartner. På så sätt kan medarbetaren få tillbaka en tillfredsställande arbetsförmåga och hälsa. Om medarbetaren bryter mot överenskommelsen och detta resulterar i återfall av missbruk, kan det leda till disciplinära åtgärder och ytterst att anställningen ifrågasätts.

Om studenten stör eller hindrar undervisning eller annan verksamhet, kan följderna bli disciplinära åtgärder.

Arbets- studiekamraternas roll

Arbets- och studiekamrater är kanske den mest värdefulla resursen på arbetet för att stämma av välmående och hälsa. Att bry sig om varandra är avgörande för att kunna bygga förtroende och goda relationer, vilket i sig kan öppna för att stödja varandra om problem senare skulle uppstå relaterat till alkohol och droger. Vi är varandras arbetsmiljö.

Det är inte vård eller behandling som ska ges av arbetskamraterna vid uppmärksammat skadligt bruk utan just medmänskligt stöd. Stödet innebär då exempelvis att reagera och uttala sin oro för arbetskamraten och dennes hälsa när man märker att allt inte står rätt till. Det är viktigt att inte "skydda" arbetskamraten genom att göra dennes arbete eller på annat sätt förhindra att hen upptäcks och därigenom medverka till att skadligt bruk av alkohol och droger kan fortsätta.

Förebyggande arbete

Högskolan ska arbeta förebyggande genom goda rutiner och förhållningssätt samt informera och utbilda i frågor relaterade till alkohol och droger. Ett systematiskt arbete kring studenter ska ske i samverkan med Studentkåren och regionala aktörer såsom Skövde Kommun, Länsstyrelsen, Polisen samt vid behov andra aktörer.

Alla medarbetare och studenter ska ha kunskap om Högskolans riktlinjer för alkohol- och droger samt bidra till en trygg och säker arbets- och studiemiljö. Chefer ska också ha god kännedom om Högskolans handläggningsordning inom området och arbeta efter den.

Förebyggande arbete ger resultat på lång sikt genom en ökad medvetenhet och öppenhet i frågor kring alkohol och droger på arbetsplatsen. Genom goda relationer och förtroende finns förutsättningar för att missbruksproblem bland medarbetare och studenter kan upptäckas på ett tidigt stadium.

Representation

Vid representation kan servering av alkohol i vissa fall förekomma men måttfullhet ska råda och alkoholfria alternativ ska alltid finnas, *Riktlinjer för representation vid Högskolan i Skövde, HS 2018/351*. Vid representation på arbetstid och/eller i tjänsten och i samband med tillställningar arrangerade av Högskolan eller Studentkåren, som anordnas inom Högskolans lokaler/verksamhetsområde, förutsätts att alla, medarbetare såväl som studenter, tar ett gemensamt ansvar för att uppfylla ovan nämnda krav i Högskolans representationspolicy.